

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

DE EUGENISCHE BEWEGING EN DE EUGENETICA.

Het feuilleton van den heer en mevrouw HAGEDOORN in dit *Tijdschrift* van 17 Juni j.l. bldz. 2841, dat naar ik vermoed veler belangstelling getrokken heeft, bevat ongetwijfeld een kern van waarheid, die op de hen kenmerkende kernachtige wijze is medegedeeld. Desniettemin zou ik, om misverstand bij den lezer omtrent de toegepaste eugenetica te vermijden, enkele punten van weerlegging hier naar voren willen brengen:

1. Het is onjuist, dat de beoefenaar der eugenetica zich niet aan nieuwe vondsten en feiten op genetisch gebied stoort (bladz. 2843 al. 3) en alleen gebruik maakt van wat hem in eigen kraam te pas komt. Integendeel. Verscheiden voorstanders van sterilisatiewetten zijn personen, wier arbeid ligt op zuiver wetenschappelijk genetisch terrein (ik noem hier allereerst den psychiater E. RÜDIN en zijn school te München, J. LANGE te Breslau, O. VON VERSCHUER te Berlijn, R. RUGGLES GATES te Londen, G. P. FRETTS hier te lande).

2. Het vraagstuk der differentiële voortplanting strekt zich, zooals den schrijvers van het feuilleton wel bekend is, verder uit dan het kinder-aantal van losse arbeiders en hoogleeraren (bldz. 2845 al. 4). Het is niet zonder reden, dat internationale en nationale comité's met streng wetenschappelijken achtergrond de studie van deze voor de toekomst der cultuur zoo uiterst gewichtige vragen ter hand hebben genomen. Het is misleidend om met deze voor de eugenetiek dringende vraagstukken de spot te drijven. Ook den schrijvers is het zeer goed bekend, dat de geleidelijke overgang der bevolkingsgroepen, waarbij steeds weer in het nageslacht plus- en minus-varianten uit de middengroepen worden gerecruteerd, niet vergelijkbaar is met twee gescheiden groepen van tamme en wilde varkens (bldz. 2845 al. 2 v. o.).

3. Niet eenige enthousiaste liefhebbers zijn het, die ons cijfers leverden omtrent de vermeerdering der zwakzinnigheid in Engeland, doch zorgvuldig vergaarde gegevens door de „Board of Control of the Mental deficiency Act", waaronder het voortreffelijk gedocumenteerd, in 1929 verschenen rapport van den psychiater LEWIS. Ik herinner hier ook aan de gegevens door de school van den hoogleeraar in de sociologie te Liverpool, CARR SAUNDERS bijeengebracht. Deze bescheiden hebben m.i. meer waarde dan een willekeurige „indruk, dat er tegenwoordig minder zwakzinnigen rondloopen dan vroeger" (bldz. 2846 al. 2.).

4. Het kan geen kwaad om, zooals de HAGEDOORNS deden, tegenover artsen nog eens met klem te wijzen op het verschil tusschen genen en niet-overgeërfde ontwikkelingsfactoren en op beider invloed bij de ontwikkeling van het individu. Doch waarom de meening, dat *eigenschappen* als zoodanig zouden overerven, speciaal aan den eugeneticus toe te schrijven? Is er één eugeneticus (ik denk hier o. a. aan de zooveel stof opwerpende voordrachten der eugenetici op de vergadering der vereeniging voor psychische Hygiëne 25 Februari j.l.), die deze meening voorstaat? Iets anders is het, dat niet ieder hunner het optimisme van den heer en mevrouw HAGEDOORN deelt, wanneer zij in hun laatste zinsnede op blz. 2844 zeggen, dat er in het ergste geval afwijkingen bestaan, „die op bepaalde combinaties van genen berusten (en) die we nog niet geheel weten te compenseeren". Hier zou ik het woord „geheel" willen schrappen, omdat er toch, zooals wij allen weten, defecten op zuiver genetischen grondslag bestaan, waar compensatie ten eenenmale is uitgesloten en waar de voortplanting een misdaad is tegenover het nageslacht.

Dat ik elke poging om den band tusschen experimenteel-genetici en beoefenaars van erfelijkheidsonderzoek bij den mensch hechter te maken, van groot belang acht, zal voldoende blijken uit mijn aankondiging omtrent de oprichting van een „Nederlandsch Instituut voor Erfelijkheidsonderzoek bij den Mensch en Rassenbiologie" in het volgende nummer van dit *Tijdschrift*. Ik heb de overtuiging, dat de eugenetica pas tot volle ontwikkeling kan komen bij volledige samen-

werking. In het feuilleton der HAGEDOORNS, waar vele zaken zoo treffend zijn gezegd, mis ik echter de waardeering van den ernstig strevendenden beoefenaar der eugenetiek, wien alle blinde fanatiek verre ligt en wiens opvattingen ik enkele jaren geleden in een populair wetenschappelijk werkje heb trachten neer te leggen. De scheiding in eugeniek en eugenetiek, die de schrijvers maken, heb ik niet goed begrepen.

Utrecht, 17 Juni 1933.

M. A. HERWERDEN.

CHRONISCHE PANCREATITIS BIJ GALBLAASZIEKTEN.

Ik ben zoo vrij de aandacht van collega WESTRA te vestigen op het onderstaande:

De Fransche Grootmeester der Interne Cliniek DIEULAFOY, schrijft in zijn *Clinique Médicale de l'Hôtel-Dieu de Paris*, No. 6, 1909, onder den titel: „Rapport des Pancréatites avec la Lithiase biliaire”, het volgende:

„Messieurs,

Je me propose de consacrer plusieurs leçons à une question médico-chirurgicale des plus importantes, dans laquelle vous allez le voir, les pancréatites sont en train d'acquérir une situation de premier ordre. Il s'agit des rapports qui peuvent exister entre les pancréatites et la lithiase biliaire. Pancréatites aiguës et chroniques, pancréatite scléreuse sténosante comprimant le canal cholédoque et le canal de WIRSUNG; cirrhose pancréatique à forme exubérante simulant le cancer du pancréas; pancréatites suppurées et gangréneuses; drame pancréatique simulant la péritonite aiguë et la perforation d'organes abdominaux; brusque apparition de cystostéatonécrose et d'hémorragies pancréatico-péritonéales, telles sont les complications toujours graves et souvent mortelles qui peuvent atteindre les gens atteints de lithiase biliaire.”

Utrecht.

J. BOER.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BELGRADO. — Uit Duitschland verwijderde geleerden naar Joego-Slavië. Prof. F. BLUMENTHAL, ontslagen als leider van het Instituut voor Kankeronderzoek te Berlijn, is uitgenoodigd, zich te belasten met de leiding van de afdeling voor kankeronderzoek te Belgrado. Aan de universiteit aldaar zal ook prof. H. MORAL, de vroegere leider van het Tandheelkundige Instituut der universiteit te Rostock, college komen geven.

BOEDAPEST. — **Gevaarlijke waarheid.** Een lector aan de universiteit te Boedapest, die vermoedde ernstig ziek te zijn, maar door zijn collega's werd gerust gesteld, wilde de waarheid weten, en begaf zich toen onder een vreemden naam, en voorzien van een door hem zelf geschreven brief, naar een hoogleeraar te Weenen. Deze schreef hem, dat de door hem gezonden patiënt aan longcarcinoom leed en binnen enkele maanden moest sterven. De aldus veroordeelde man gaf zich toen aan allerlei uitspattingen over om maar spoedig bevrijd te zijn (*Lancet*, 17 Juni). Meer dan in vroegere jaren meenen de artsen tegenwoordig van allerlei te moeten uitleggen en openbaren aan de zieken, maar, zooals AXEL MUNTHE zegt: „niemand wil weten, hoe ziek hij is, ieder is bang voor den dood. . . .”

PARIJS. — **Een zeldzaam jubileum.** Den 27sten Mei is in de Sorbonne in tegenwoordigheid van den president der Republiek, het zestigjarig doctorsjubileum gevierd van prof. D'ARSONVAL, wiens groote verdiensten op het gebied der electrotherapie bij deze gelegenheid ook in de dagbladders werden uiteengezet. D'ARSONVAL vertelde in zijn dankrede, dat CLAUDE BERNARD voor hem reeds in 1872 den weg had gebaad door den 21-jarigen student te verbinden aan het onderwijs in het Collège de France. Ook MAREY en BROWN-SÉQUARD hebben hem warm aangemoedigd (*Brit. med. Journ.*, 17 Juni).

BRITSCH-INDIË. — **Bestrijding der blindheid.** Het aantal blinden in Britsch-Indië wordt op één millioen geschat; het aantal éénoogigen of half blinden op drie millioen. Keratomalacie, nachtblindheid, syphilis, gonorrhoe,